

KIRKELIG PEDAGOGISK SENTER

Utdanningdirektoratet

Deres dato: 22.05.2015

Deres referanse: 2015/3445

Vår dato: 20.08.2015

Høringssvar fra IKO – Kirkelig pedagogisk senter

Finansiering av private barnehager

IKO – Kirkelig pedagogisk senter (IKO) viser til høringsbrev vedrørende finansiering av private barnehager, og gir med dette vårt høringssvar. IKO går ikke inn på alle de stilte spørsmålene, men vil særlig trekke fram to spørsmål.

1. spørsmålet om hvilken hovedmodell vi gir tilslutning til
2. Finansiering av de åpne barnehagene

IKO har i utarbeidelsen av høringssvaret hatt et nært samarbeid med Private Barnehagers Landsforbund (PBL) og vil gi vår støtte til de synspunktene og begrunnelsene de har i sitt høringssvar.

2.4 spørsmål 1. Hvilken finansieringsmodell ønsker dere?

Svar: Nasjonal sats med lokal justering

IKO mener at det er av stor betydning for kvaliteten i barnehagetilbudet at barnehagene finansieres slik at de gis likeverdige rammer for å utvikle et godt tilbud for barn. Utviklingen har heldigvis gått mot en mer likeverdig tildeling av tilskudd til kommunale og ikke-kommunale barnehager. Men det oppleves stadig blant våre medlemsbarnehager at det er store variasjoner. Etter innføring av rammefinansieringen har det også blitt mindre forutsigbart og bidratt til usikkerhet som påvirker både budsjettarbeid og langsiktig planlegging i barnehagene. IKO mener at en ny finansieringsmodell der nasjonale satser danner grunnlaget for tilskuddsberegningene er en riktig endring.

Vi vil trekke frem fire hovedargumenter for å begrunne det.

1. Barns rett til likeverdig barnehagetilbud

IKO mener at alle barn har rett til et likeverdig barnehagetilbud. Det er Barnehageloven og Rammeplanen som legger føringer for hva et godt barnehagetilbudet skal inneholde, hvordan det skal utformes og styres i den enkelte barnehage, og hvilke rammer barnehagenes eiere skal sørge for. Rammefinansieringen gir lokaldemokratiet mulighet for å prioritere kommunens økonomiske innsats

Besøksadresse:
Colletts gate 43
0456 Oslo

Postadresse:
Pb. 2623 St. Hanshaugen
0131 Oslo

Telefon: 22 59 53 00
Telefaks: 22 59 53 01
E-post: iko@iko.no
Internett: www.iko.no

Bankgiro: 3000.15.03827
IBAN nr:
NO19 3000.15.03827

Organisasjonsnummer:
NO 960 496 582

i egne barnehager og følgelig for de ikke-kommunale barnehagene. Dette er ofte en umulig oppgave fordi de må foreta prioriteringer mellom viktige tjenesteområder. Vi vet også at det slår svært ulikt ut. Det er store forskjeller mellom ulike kommuners barnehageprioriteringer, noe som fører til at kvaliteten på barnehagetilbudet preges av store variasjoner.

Regjeringen er generelt opptatt av kvaliteten i barnehagetilbudet. De viktigste kvalitetssikrerne i barnehagen er personalets kompetanse og bemanningstettheten. 84 % av barnehagenes tilskudd går til lønn og sosiale kostnader. Det indikerer at intensjonene om kvalitet ikke kan sees isolert fra barnehagens tilskudd. Den enkelte barnehages mulighet for å sørge for kompetent og nok personale avgjøres av tilskuddet kommunen yter. Nasjonal styring av barnehagens innhold skjer gjennom lov og rammeplan, da bør det også være en selvfølge at det gjøres nasjonale beregninger for de økonomiske rammene som må til for oppnå myndighetenes formål med barnehagen.

2. Forutsigbarhet for drift

IKO mener at en finansieringsmodell med nasjonale satser vil gjøre det enklere for kommunene å beregne tilskuddene. Flere av våre medlemsbarnehager melder at de ikke får beregnet tilskuddene før langt inn i budsjettåret, selv i budsjettåret 2015 da det var gitt enda tidligere frister for tilskuddsberegningene. For de små enkeltstående barnehagene, som mange av IKOs medlemsbarnehager er, som ikke har en robust økonomi, medfører det en usikkerhet som er krevende å håndtere. Det gjør det lite forutsigbart å styre økonomien og legge budsjett. For å kunne starte nytt kalenderår med et reelt budsjett er det helt nødvendig at fristen for tilskuddsberegning er 31.10.

3. Legge til rette for innføring av bemanningsnorm

Stortingsmelding 24 sier at man vil innføre en bemanningsnorm innen 2020. Denne vil få konsekvenser for det generelle nasjonale tilskuddsnivået i barnehagene. Den nye finansieringsmodellen kan bidra til at barnehagesektoren allerede fra 2016 dreies inn på et spor som går i retning av å nå dette målet.

4. Bevare mangfold i barnehagesektoren

Tendensen til at stadig flere private barnehager tilhører store private barnehageaktører er tydelig. For foreldre som skal velge barnehage for sine barn, er det viktig med et mangfold å velge blant. Både mellom ulike barnehageformer, store og små barnehager, livssynsbarnehager og nisjebarnhager. IKOs erfaring er at det er stadig mer krevende å drifte de små enkeltstående barnehagene som bidrar til dette mangfoldet.

For å bevare mangfoldet i barnehagesektoren bør det legges til rette for en finansieringsordning som gjøre det mer forutsigbart å drive enkeltstående private barnehager. Det mener vi den nye alternative finansieringsmodellen legger bedre til rette for. De bidrar til å sikre forelderens valgfrihet og til å finne barnehagetilbud som passer for sitt barn og foreldrenes ønsker. IKO mener at tilskuddsberegning ut fra nasjonal sats vil stimulere til at flere av disse barnehagene forsetter sin drift, og bidrar til at kommunene har et mangfold i barnehagetilbudet til sine innbyggere.

3.5.5. Spørsmål: Spørsmål 8. Støtter dere at tilskuddet til åpne barnehager kun beregnes ut fra nasjonal sats?

Svar: Ja

Kommentar

Åpne barnehager er et pedagogisk tilbud som innholdsmessig hører hjemme sammen med de øvrige barnehagene, men som i sin innretning har andre forutsetninger for å være et gode for spesielt utsatte grupper enn de ordinære barnehagene. De åpne barnehagene er ikke mange, men de er en del av mangfoldet i sektoren som det er viktig å ta vare på. Selv om de fleste brukere av åpne barnehager ikke har barn med behov for mer oppfølging enn barn generelt, så er åpne barnehager også en arena for barn og foresatte som ennå ikke har begynt i ordinær barnehage, og for barn og foresatte fra de etter hvert få miljøene som i mindre grad velger å sende sine barn i ordinær barnehage.

OECD anbefaler i sin siste analyse av norsk barnehagesektor, *Early Childhood Education and Care – Policy review (2015)*, at Norge retter ekstra fokus mot de som ikke bruker det ordinære tilbudet. I likhet med PBL er det IKOs syn at de åpne barnehagene er en svært viktig arena for å nå disse. Dette støttes av rapporten *Åpen barnehager i Norge. Organisering, bruk og betydning* som er utarbeidet av *Trøndelag forskning og utvikling (2014)*. Punkt 1.2 om åpne barnehagers plass i barnehagesektoren omhandler blant annet dette. Selv om antallet barn som står utenfor et ordinært barnehagetilbud er synkende, beskrives det at «tilbudet om åpen barnehage blir viktigere for de få som trenger tilbudet, i takt med at volumet på brukergruppen reduseres med økende barnehagedekning».

De åpne barnehagene fortjener bedre forutsigbarhet rundt sin økonomiske situasjon enn de har i dag. IKO støtter dermed at tilskuddet til åpne barnehager beregnes nasjonalt, og at det er barnetallet i godkjenningen til den enkelte åpne barnehage som legges til grunn ved utregning av årlig tilskudd. IKO støtter også PwCs primære anbefaling om at det utarbeides klare retningslinjer for hva som menes med minimumstilbud, krav til telling og dokumentasjonsplikt. Denne helheten er det som må være på plass for å gi stabile forutsetninger for drift.

Minimumstilbud i åpen barnehage bygger på barnehagens samfunnsmandat slik det defineres i barnehageloven, og rammeplanen. Det vil si at vi legger til grunn krav om at styrer og pedagogisk ledelse har barnehagelærerkompetanse, at barnehagen har årsplan og samarbeidsutvalg, og at arbeidet kontinuerlig planlegges og vurderes i tråd med rammeplanen. For å kunne opprettholde et minimumstilbud, behøver barnehagen økonomisk forutsigbarhet.

IKO støtter ikke en ordning hvor kommunene kan endre på spillereglene gjennom lokale skjønnsmessige vurderinger om telling som igjen påvirker tilskuddsnivået. IKO aksepterer at kommunene må ha anledning til å vurdere om forutsetningene for det tilbudet som finansieres er reelt. Dette må imidlertid være forutsigbart og dermed skje etter en forskriftsfestet metodikk.

Det ligger til åpen barnehages egenart at de primært tilbyr tilgjengelighet. Behovet for og bruken av tilbudet varierer gjennom året. Telling av barn og beregning av tilskudd må ta høyde for slike svingninger.

IKO forslår derfor at merknadene til forskriften bidrar til å legge felles spilleregler ved at det utarbeides definisjoner av hvordan fremmøte skal registreres, telles og rapporteres, og hvordan kommunene skal tolke begrepene *vesentlig lavere* og *over tid*.

Metodikken kan for eksempel se slik ut:

- Åpen barnehage registrerer antall ulike barn per uke, og rapporterer til kommunen, 15.12 hvert år. Det registreres fra 15.12 året før. Eller man legger rapporteringstidspunktet samtidig med tidspunkt for rapportering i ordinære barnehage
- Med vesentlig lavere forstår vi 40% eller mer.
- Det innføres et bemanningstilskudd som bidrar til å sikre forutsigbar drift og pedagogisk kvalitet. Her kan man se til Bergen kommune som har utarbeidet en modell for det.

Vennlig hilsen
IKO-Kirkelig pedagogisk senter

Marianne Uri Øverland
direktør

Marte Eriksen
rådgiver